

Technische Adviescommissie Hoofdgroenstructuur (TAC)

Retouradres: Postbus 2758, 1000 CT Amsterdam

B & W voor deze de directie Ruimte en Duurzaamheid
t.a.v. mevrouw L. Groot
Postbus 2758
1000 CT Amsterdam

Datum 26 Januari 2021

Behandeld door Dhr. F. Bakkum
Telefoon 020 – 255 15 41 / 15 43
secretariaatTAC@amsterdam.nl

Onderwerp TAC-advies ontwikkelstrategie landschapspark Oeverlanden - Sloten

Geachte mevrouw Groot,

Op 8 december 2020 heeft u in het kader van voorbereiding bestuurlijke besluitvorming een advies gevraagd over de ontwikkelstrategie landschapspark Oeverlanden – Sloten te Amsterdam Nieuw-West. Aangezien het gaat om een initiatief in de Hoofdgroenstructuur, is een advies van de Technische Adviescommissie Hoofdgroenstructuur (TAC) vereist. Dit advies vormt een noodzakelijk onderdeel van de toetsing aan de uitgangspunten van de Structuurvisie door B&W. De TAC is gehouden haar adviezen te baseren op de richtlijnen die zijn vastgelegd in het instrumentarium voor de Hoofdgroenstructuur van de 'Structuurvisie Amsterdam 2040 - Economisch sterk en duurzaam'.

In een eerder stadium heeft de TAC geadviseerd over de planvorming kop landtong (als laatste op 16 juni 2016), over de romneyloods Oude Haagseweg 51 (14 januari 2016), over een discotheek aan het Nieuwe Meer op 13 maart 2009, over een tijdelijk gebouw Velodrome op 14 september 2011, over het bestemmingsplan Nieuwe Meer op 17 december 2012, over het bestemmingsplan sportpark Sloten op 14 september 2011 en over de gebiedsuitwerking Groot Amsterdams Bos op 12 april 2018.

Beleidskader

Het plangebied valt volgens de Structuurvisie Amsterdam 2040 onder de groentypen 'sportpark', 'volkstuintpark/schoolwerktuin', 'ruigtegebied/struinnatuur', 'corridor' en 'stadspark'. Bij de toetsing op inpasbaarheid worden de voor deze groentypen geldende richtlijnen gehanteerd:

Sportpark	
Gebruik, gewenste beleving	Sportparken: alle terreinen voor (landgebonden) sport in verenigings- en/of clubverband. Sportparken worden gebruikt voor intensieve sportbeoefening en dienen daarnaast voor de recreatieve sportbeoefening en als onderdeel van het openbare leven op wijkniveau. De bezoekers zijn voornamelijk georganiseerde en ongeorganiseerde sporters en toeschouwers. De grotere parken hebben daarnaast een beperkte functie als wandelgebied. Belangrijk is dat de parken op een goede manier zijn ingebed in de stedelijke omgeving, vrij toegankelijk en uitnodigend zijn en geen geïsoleerde eenheden vormen. Onderscheid kan hierbij gemaakt worden naar (kleinschalige) stedelijke parken en de (grootschalige) groene sportparken.
Gewenste zonering	Velden, vrijetijdsaanbod (binnen en buiten) voor intensief gebruik, met ruimte voor toeschouwers. Waar afscheiding gewenst is groene randen met waterlijst voor verfraaiing en afscherming, rekening houdend met de sportfunctie.
Type beheer	Velden: intensief, gericht op een optimaal sportief gebruik. Groene Randen: intensief, gericht op groene verfraaiing van het sportpark, zowel voor de bezoekers als voor de omwonenden. Als het Sportpark in een ecologische structuur ligt dan dient het water in de waterlijst natuurvriendelijk (extensief) te worden aangelegd en onderhouden. Voorbeeld: sportpark Middenmeer, liggend in het Ecolint.
Ontsluiting	Intensief.
Bezoekersdruk	Hoog.
Voorbeelden	Stedelijke sportparken: Olympiaplein, J. Banckersweg, Jan van Galenstraat, Tuindorp Oostzaan, Tennis-park Linnaeushof. Groene sportparken: Ookmeer, Middenmeer-Voorland, Sloten, Kadoelen, De Weeren, W.H. Vliegenbos.
Beleidsintentie	Stedelijke sportparken: Stedelijke sportparken zijn de (vaak kleinschalige) in de wijken geïntegreerde sportparken, waaronder tennisparken. Centraal staat het in stand houden van een kleinschalig fijnmazig sportaanbod. De velden en vrijetijdsaanbod (binnen en buiten) worden ingericht voor optimaal sportief gebruik. Bij voorkeur dienen gebouwde voorzieningen zoveel mogelijk geclusterd in aangrenzende bouwblokken te worden gevestigd. Groene sportparken: De groene sportparken zijn de grotere sportparken (waaronder de in het Sportplan genoemde topparken Bijmerpark, Ookmeer, Eendracht, Sloten, Middenmeer-Voorland) die qua locatie nauw aansluiten op de groenstructuur van de stad (waaronder golfterreinen). Naast sportbeoefening staat hier ook groenbeleving en groene recreatie centraal. Bebouwing dient zoveel mogelijk in geclusterde vorm op het sportpark plaats te vinden. Het openbare en (fysiek) open karakter van de sportparken moet worden versterkt. Groene, recreatieve routes over het park verbinden stad en ommeland. Modernisering waarbij het bestaande groene karakter niet wezenlijk verandert geldt als inpasbaar binnen sportparken. Het sportpark is hoogwaardig landschap-pelijk vorm gegeven. Het groen dient vooral ter verbinding en verfraaiing. Een waterlijst om het gebied en een goede dooradering met sloten zorgt voor waterberging en biedt daarnaast kansen voor de natuur. Als het sportpark in of nabij een ecologische structuur ligt (Middenmeer in ecolint, Sportpark Sloten bij Groene As) dan dienen de waterpartijen met natuurvriendelijke oevers te worden ingericht en natuur-vriendelijk te worden beheerd. Het bebouwings-/verhardingspercentage bedraagt op zowel stedelijke als groene sportparken maxi-maal circa 15% van de totale oppervlakte van het betreffende sportpark. Voor sportparken waar op het moment van vaststelling van de Structuurvisie al een hoger percentage voor bebouwing/verharding is én voor topparken (vastgesteld en vast te stellen in toekomstige Sportnota's), geldt een percentage van circa 20%. Kunstgras en verharding ten behoeve van sportuitoefening vallen niet onder de verhardingsnorm en zijn toegestaan. Parkeerfaciliteiten (inclusief gewapend gras) vallen wel onder de verhardingsnorm. Evenementen die aansluiten bij de mogelijkheden, het karakter, de omvang en de opzet van het sport-park (bijvoorbeeld sportevenementen en manifestaties).
Inpasbare voorzieningen	Recreatieve routes, voorzieningen voor intensief sportief en maatschappelijk (mede)gebruik, zoals een beheerdersgebouw, (multifunctioneel) clubgebouw, maatschappelijke voorzieningen (kinderopvang, voorzieningen voor buurtactiviteiten en onderwijs), commercieel sportaanbod (indoorsport en leisure-functies), commerciële functies (gezondheidscentra, fysio, kleinschalige overmachtigingsmogelijkheden geli-eerd aan topsport), mits een directe versterkende link aan het sportaanbod blijvend gegarandeerd kan worden. Op de groene sportparken zijn overdekte voorzieningen alleen inpasbaar als ze het groene karakter van het sportpark niet aantasten.

Volkstuinpark/schoolwerktuin	
Gebruik, gewenste beleving	<p>Onderscheid wordt gemaakt tussen volkstuinparken in de stadsrand en verder weg gelegen tuinparken. In deze laatste vindt relatief meer verblijfsrecreatie plaats.</p> <p>Volkstuinen zijn bedoeld voor dag- of verblijfsrecreatie, met onderhoud van sier- en groentetuinen als dagelijkse bezigheid. Voor de belevingskwaliteit zijn belangrijk: een gevoel van afstand tot de stad, de verzorgdheid en aantrekkelijkheid van het complex (waarbij onderhoud een doorslaggevende rol speelt) en de sociale samenhang binnen het park.</p> <p>Het volkstuinpark moet mede een publieksfunctie vervullen, bijvoorbeeld door middel van een voorlichtingscentrum of kleine markt in de entreezone.</p> <p>Indien deel uitmakend van een recreatief of ecologisch netwerk, moet het park ook een groene wandel- of fietsroute of ecologische verbindingzone bezitten.</p> <p>Bebouwing en verharding moeten ondergeschikt blijven aan de groenfunctie.</p> <p>Schoolwerktuinen zijn specifiek bestemd om schoolkinderen groente, fruit en bloemen te laten kweken. Schoolwerktuinen hebben een educatieve ruimte nodig en een beheergebouw. De publieksfunctie is beperkt.</p>
Gewenste zonering	<p>Entreezone met verenigings- en publieksvoorzieningen.</p> <p>Tuinparken, gescheiden door hagen, windsingels en dergelijke.</p> <p>Bij volkstuinparken: doorgaande routes, ingericht als recreatieve wandel- en fietsroute.</p> <p>Buitensingel en ringsloot, natuurvriendelijk ingericht en beheerd.</p>
Type beheer	Intensief. Natuurlijke delen extensief.
Ontsluiting	Maximaal.
Bezoekersdruk	gemiddeld (volkstuinparken), laag (schoolwerktuinen).
Voorbeelden	Sloterdijkmeer/Ons Genoegen, Amstelglorie, Ons Buiten, Klein Danzig, schoolwerktuinen Baanackerspark.
Beleidsintentie	<p>Volkstuinparken dienen een openbaar karakter te krijgen.</p> <p>Stimuleren van culturele voorzieningen die passen bij het gebied (bijvoorbeeld beeldentuin).</p> <p>Schoolwerktuinen dienen primair het onderwijs.</p> <p>Voor elk park is een beheerplan nodig voor het gemeenschappelijke groen volgens Nationaal Keurmerk Natuurlijk Tuinieren.</p> <p>Alleen op de verblijfsrecreatieve tuinparken is het toegestaan gedurende april t/m september te overnachten.</p> <p>Kleinschalige evenementen (bijvoorbeeld informatiemarkt, culturele voorstellingen).</p>
Inpasbare voorzieningen	<p>Bebouwing en verharding, ondergeschikt aan de groenfunctie.</p> <p>Kleinschalige voorzieningen voor tuinverenigingen.</p> <p>Volkstuinparken: Voorzieningen die het medegebruik stimuleren, zoals wandelpaden, kleinschalige horeca, kinderspeelplaats, sportveldjes, kunstobjecten.</p> <p>Voorzieningen gericht op natuureducatie.</p>

Ruigtoegebied/struinnatuur	
Gebruik, gewenste beleving	<p>Wild ogende gebieden die voor Amsterdam zeldzame planten en dieren bevatten en mogelijkheden bieden voor natuurbeleving vanaf de randen of vanaf ongebaande paden door het gebied.</p> <p>Natuur- en landschapsgerichte recreatie, met een gevoel van afstand tot de stad. Mogelijkheden voor 'natuurvorsen'. Hoewel kleinschalige voorzieningen nodig zijn, ligt de kwaliteit van de beleving in het ongeplande karakter: ontwerper en beheerder blijven achter de schermen.</p>
Gewenste zonering	<p>Entreezone.</p> <p>Achterland (het eigenlijke ruigtoegebied).</p>
Type beheer	Extensief. Intensief toezicht en voorlichting door beheerders (natuurwachters).
Ontsluiting	Entreezone maximaal. Achterland extensief (voetpaden, laarzenpaden). Soms zeer beperkt toegankelijk, dan geen entreezone.
Bezoekersdruk	Laag.
Voorbeelden	Natuurdeel Diemerpark, Geuzenbos, Oeverlanden, Nieuwe Meer in Amsterdamse Bos, Joodse begraafplaats in Flevopark, Ecozone Schellingwoude, Brettenzone, Noorder IJplas, Riethoek en Hoge Dijk.
Beleidsintentie	<p>Deze gebieden mogen niet opgevuld raken met andere functies of met andersoortige groenfuncties (volkstuinen, sportparken, parken o.d.).</p> <p>Intensieve recreatievormen en recreatie die niet primair op de natuur is gericht, zijn niet toegestaan.</p> <p>Kleinschalige evenementen (bijvoorbeeld informatiemarkt).</p>
Inpasbare voorzieningen	In entreezone informatieborden, banken, prullenbakken, fietsenrekken, eventueel een klein infocentrum en beheerderonderkomen (vergelijk natuurtuin De Wiedijk). In het achterland hoogstens onverharde of half verharde wandelpaden en op natuurbeleving gerichte voorzieningen als een vogeluitkijktent.

Corridor	
Gebruik, gewenste beleving	Verplaatsing wandelend of per fiets via een bij voorkeur natuurlijk ingerichte groene parkstrook. Tevens ecologische verbindingzone. Meer dan bij groene routes heeft de groene corridor ook het karakter van een park- of natuurstrook.
Gewenste zonering	Combinatie van groene route en ecologische verbindingzone.
Type beheer	Groene route intermediair, ecologische verbindingzone extensief.
Ontsluiting	Ecologische verbindingzone niet of zeer beperkt ontsloten. Groene route is optimaal ontsloten.
Bezoekersdruk	Niet of zeer beperkt (ecologische verbindingzone) Hoog (op de begeleidende wandel- en fietspaden).
Voorbeelden	Oeverzone Ringvaart Haarlemmermeerpolder (Groene AS), westoever Zeeburgereiland + aangrenzend deel Diemerzeedijk, Ringvaartoever bij Flevopark, strook langs Noordhollandsch kanaal.
Beleidsintentie	De ecologische verbindingzone wordt optimaal ingericht voor de betreffende doelsoorten, is niet of nauwelijks toegankelijk, maar wel goed zichtbaar. De groene route is aantrekkelijk voor wandelaars en fietsers, geeft een goed zicht op de ecologische verbindingzone.
Inpasbare voorzieningen	Ecologische zone: Geen. Groene route: kleinschalige recreatieve en op de natuur gerichte elementen: picknicktafel, bankje, informatiebord, uitkijkplatform, vogelkijkscherm. De corridors mogen niet (verder) worden doorsneden met infrastructuur of anderszins hun kwaliteit als groene route annex ecologische verbindingzone verliezen. Als er privétuinen binnen de corridors vallen dan mogen deze niet worden verhard.

Stadspark	
Gebruik, gewenste beleving	Een groene, park- tot tuinachtige omgeving in een stedelijke context. Specifieke voorzieningen voor diverse doelgroepen zijn aanwezig. Natuurlijke elementen en tuin- en landschapsarchitectonische kwaliteiten vormen bijzondere attracties.
Gewenste zonering	Entreezone, parkzone met intensief en extensief gebruikte delen. Extensief gebruikte delen bij voorkeur met natuurlijk karakter (natuurzone).
Type beheer	Intensief tot extensief.
Ontsluiting	Maximaal.
Bezoekersdruk	Intermediair tot hoog.
Voorbeelden	Erasmuspark, Eendrachtspark, Baanackerspark, Gijsbrecht van Aemstelpark, Sloterpark, Noorderpark, Westerpark, Vondelpark.
Beleidsintentie	Hoge bezoekersaantallen en een hoge gebruikintensiteit. De voorzieningen en de ontsluiting moeten erop afgestemd zijn zoveel mogelijk mensen te bedienen, zonder dat het groene karakter verloren gaat. Binnen de randvoorwaarden van het recreatieve gebruik moet het beheer erop gericht zijn dat het park zoveel mogelijk verschillende soorten planten en dieren herbergt. Parken mogen niet opgevuld worden met verspreide, maar dominante bebouwing. Het cultuurhistorisch karakter moet in stand blijven. Het gebied moet zorgvuldig beheerd worden volgens een goedgekeurd beheerplan. Evenementen die aansluiten bij de mogelijkheden, het karakter, de omvang en de opzet van het park (bijvoorbeeld culturele en muzikale voorstellingen, sportevenementen en manifestaties).
Inpasbare voorzieningen	Entree- en parkzone: Informatieborden, kiosk of andere kleinschalige horecavoorziening, kleine sport/spel voorzieningen zoals kinderspeelplaats, speelweide, kinderbadje, fitnessstoestellen, kinderboerderij, centrum milieueducatie, verhard basketbalveld, kunstwerken e.d.. Tijdelijke toiletten (bijvoorbeeld bij evenementen of in de zomer bij de kinderbadjes). Grootte en uitvoering van de voorzieningen is afhankelijk van de grootte en de gebruikintensiteit van het park. Natuurzone: Groene attracties zoals een natuurpad, rosarium of kruidentuin. Natuurlijke elementen mogelijk, zoals een natuurvriendelijke oever of bloemenweide. Geen parkeervoorzieningen. Oplossingen voor parkeren ten behoeve van voorzieningen moeten buiten het park worden gevonden. In totaal mag maximaal 5% van het stadspark verhard en/of bebouwd zijn. Voorkomen dat parken een overmaat aan voorzieningen krijgen. Nieuwe infrastructuur alleen als dat een recreatieve meerwaarde geeft.

Het plan

Het College van B&W heeft in november 2019 opdracht gegeven een ontwikkelstrategie Oeverlanden – Sloten voor de langere termijn (horizon 2040) op te stellen, gericht op kwaliteitsverbetering van het huidige groen, zowel wat betreft de gebruikswaarde voor recreanten als de natuurwaarden.

Het gebied waar de bestuursopdracht betrekking op heeft wordt begrensd door de Ringvaart, de A4, de Nieuwe Meer en de Schinkel, met de volgende aantekeningen:

- Sportpark Sloten, het Siegerpark en de volkstuinparken Lissabon, Bijenpark, VAT en Eigen Hof aan de noordzijde van de A4 worden betrokken bij de Ontwikkelstrategie voor de lange termijn. Hierbij is het uitgangspunt dat deze gebieden groen blijven en hun functie behouden.
- Het bepalen van het mogelijke traject van de Noord-Zuidlijn is geen onderdeel van dit project. We houden rekening met een reservering voor een metrostation bij de Johan Huizingalaan en maken een metrostation bij de Anderlechtlaan niet onmogelijk.
- Het deel van het gebied tussen de Oude Haagseweg en de A4 dat niet in de Hoofdgroenstructuur zit blijft in principe buiten beschouwing.
- Het onderzoeken van de verbindingen met andere gebieden (Amsterdamse Bos, Schinkelkwartier, Riekerzone, Nieuw-West, Zuidas etc.) over land en water hoort nadrukkelijk bij de opdracht.
- Het Amsterdamse Bos en het beheer ervan vallen buiten dit project.

De bestuurlijk opdrachtgevers hebben de bestuursopdracht op 23 april 2020 aangescherpt, door de volgende zeven uitgangspunten voor de ontwikkeling van het gebied vast te stellen:

- a. De Oeverlanden worden een grootstedelijk natuur- en recreatielandschap voor alle Amsterdammers.
- b. De ligging aan het water bepaalt de identiteit van het gebied.
- c. De Oeverlanden zijn een gebied met een kwetsbare, waardevolle natuur en een hoge biodiversiteit. Deze biodiversiteit is een belangrijke onderlegger voor het uiteindelijke ontwerp van de Oeverlanden.
- d. De aanwezigheid van kunstenaarswerkplaatsen aan de westkant van de Oeverlanden en de nabijheid van het complex de Rijkshemelvaart bieden kansen om kunst door het hele gebied heen een speciale plaats te geven en te integreren in het ontwerp voor het gebied.
- e. Recreatieve mogelijkheden worden geoptimaliseerd en uitgebreid waardoor verblijven aantrekkelijker wordt. Hierbij is specifieke aandacht voor het beter faciliteren van gezinnen met kinderen en van nieuwe doelgroepen die nu nog niet in het gebied komen.
- f. Als eerste zetten we in op het versterken van kwetsbare natuurwaarden, het verbeteren van de entrees en van de interne routestructuur voor wandelaars en fietsers.
- g. Er is een ruimtelijke en functionele relatie met stedelijke projecten in de directe omgeving van de Oeverlanden, met name Schinkelkwartier en Verdi.

In 2040 heeft het Landschapspark Oeverlanden zijn onderscheidende kracht, namelijk de bijzondere ruige natuur in combinatie met een langgerekte oever aan de Nieuwe Meer. Dit tegen een skyline van de metropool Amsterdam met een ruime keuze aan recreatiemogelijkheden én met strandjes waar in schoon water gezwommen kan worden. De Ontwikkelstrategie gaat uit van een zonering van het Landschapspark Oeverlanden. Deze zonering, waarin luwte en rust wordt afgewisseld met reuring en drukk(er)e zones, is nodig om de natuurwaarden en de biodiversiteit te behouden en verder te ontwikkelen en daarnaast ruimte te bieden aan een groeiend recreatief gebruik van het gebied. In de luwere zones ligt de nadruk op stilte en rust, op natuur en natuurbeleving en op behoud, versterking en ontwikkeling van natuurwaarden en biodiversiteit. De ruimte die er in deze meer natuurlijke 'ingerichte' gebieden is voor bezoekers, is ontworpen

vanuit de gedachte dat zij 'te gast' zijn en geen bedreiging voor de aanwezige natuurwaarden vormen. De drukkere en meer intensief te gebruiken zones zijn specifiek ingericht op een toenemend recreatief gebruik: er zijn nieuwe strandjes, nieuwe speel- en sportmogelijkheden, er is nieuwe horeca met mooie terrassen aan het water. Op de Landtong is een paviljoen met kunstexposities en –workshops en het routenetwerk inclusief de entrees zijn verbeterd.

Advies

Allereerst zijn we blij dat we via deze adviesaanvraag in een zo vroeg stadium geïnformeerd worden. We zien dat zorgvuldig naar het gebied is gekeken, dat het gesprek is aangegaan met de huidige gebruikers en dat het plan goede ingrediënten bevat voor het vervolg. Op grond van de door u verstrekte informatie (TAC-oplegnotitie 16 december 2020, ontwikkelstrategie landschapspark Oeverlanden – Sloten 8 december 2020, concept visiekaart bestuursopdracht Oeverlanden – Sloten december 2020,) constateert de TAC dat de ontwikkelstrategie landschapspark Oeverlanden – Sloten in deze, nog premature vorm inpasbaar is in de Hoofdgroenstructuur.

Daarmee is niet gezegd dat de TAC zonder meer is gerustgesteld dat alle ambities en waarborgen voor bescherming in dit document voldoende met elkaar in verband gebracht en doorgrond zijn. Als belangrijke constatering geldt bijvoorbeeld dat de TAC er vrijwel zeker van is dat het totaal aan voorgestelde ontwikkelingen voor het gebied niet verenigbaar is met de ambitie om tegelijkertijd de struinnatuur als groentype hier voor de toekomst veilig te stellen.

In een later stadium zal de TAC een nadere uitwerking en concrete initiatieven moeten toetsen aan de inpasbaarheid binnen dit groentype van de Hoofdgroenstructuur – dan zal blijken wat van de ambities overeind blijft. Daarbij spelen ook het tempo en de bestuurlijke wenselijkheid om het gebied wel of niet door te laten ontwikkelen tot een stadspark een rol.

De druk op de groene ruimte is hier onmiskenbaar aanwezig. In eerdere advisering voor de gebiedsuitwerking Groot Amsterdams Bos was dat in een verstedelijkte variant vormgegeven. Met deze ontwikkelstrategie lijkt afstand genomen te zijn van die variant. De TAC is blij dat bestuurlijk deze groene lijn wordt gekozen, een keuze die we nadrukkelijk onderschrijven. We vinden het begrijpelijk dat gekozen wordt voor deze variant, met concrete voorstellen voor invulling en activering en uitgaand van de bestaande kwaliteiten. De ontwikkelstrategie toont grote (groene) ambities, die uit de bestuursopdracht voortkomen en die geënt zijn op de grote kwaliteit en potentie van dit gebied, zowel als het gaat om de natuurwaarden als om de recreatieve waarden. De ambitie om de natuurwaarden te behouden en te versterken en tegelijkertijd de recreatieve mogelijkheden uit te breiden ondersteunen we van harte. Tegelijkertijd zien we de nodige haken en hogen, valkuilen en bedreigingen die het wankel evenwicht tussen genoemde waarden in dit gebied eenvoudig kunnen verstoren.

Om te beginnen de financiering: deze ambities zouden ook een langjarige verplichting in moeten houden met betrekking tot de beschikbaarheid van geld voor beheer en onderhoud, handhaving en toezicht. Dat is nodig om de gewenste en noodzakelijke zonering ook op een langere termijn in stand te kunnen houden. Daarom vragen we naast grote ambitie ten aanzien van ontwikkelen, ook ambitie voor beheer. Een beheerplan is randvoorwaardelijk, en kan een middel zijn om geld te reserveren voor beheer, onderhoud en toezicht. De Oeverlanden zijn geen exploitatiegebied: er komen geen opbrengsten uit ontwikkeling. Voor de vervolgfase willen we het vertrouwen hebben dat dit reëel is ingeschat en beschikbaar is, en dat we kunnen overzien wat er nu als maatregelenpakket in totaal wordt voorgesteld.

De zonering zoals op de visiekaart is vastgelegd gaat uit van bestaande kwaliteiten van het groen. De flanken van het gebied ten zuiden van de Oude Haagseweg, aangeduid als moerasbos Nieuwe Meer en Geniebos blijven natuurlijk, terwijl het centrale deel bij het Anderlechtstrand en het deel aangeduid als Riekerbos een meer recreatief karakter hebben. Het rechtdoor trekken van de route vanaf de Anderlecht naar het water past daarin, waar dat voor de Johan Huizingalaan beslist niet

zo zou zijn omdat die route het moerasbos zou doorsnijden. Toch lijkt het ons dat deze zonering, met een meer recreatief karakter in het centrale deel ten zuiden van de Oude Haagseweg ten koste zal gaan van wat nu als struinnatuur/ruigtegebied in de Hoofdgroenstructuur is opgenomen. Het is in lijn met een trend die we stedelijk zien, dat er sprake is van een toenemende druk op dit groentype, die op termijn leidt tot het opofferen van het groentype struinnatuur. Een ontwikkeling waar we onze nadrukkelijke zorg over uiten, maar die feitelijk al in de bestuursopdracht besloten ligt.

In deze ontwikkelstrategie wordt uitgegaan van scenario's waarbij de ontwikkeling van het Schinkelkwartier en Verdi en de komst van een metro de belangrijkste ingrediënten vormen, die elkaar bovendien zullen versterken.

Metrohaltes zullen een enorme impuls betekenen, waarbij het uitgangspunt nu is dat de Johan Huizingalaanhalte waarschijnlijk is en de Anderlechtlaanhalte niet onmogelijk gemaakt mag worden. De realisatie van een metro-ontsluiting zal impact hebben op dit gebied, niet alleen in aantallen maar ook in gebruiksgroepen. Zo dicht tegen Schiphol wordt het een makkelijk bereikbaar park voor inwoners ook uit andere metropolitane gebieden dan Amsterdam alleen. Dit werkt door in de omvang en impact van de programmering en gaat mogelijk verder dan de voorgelegde groene ambitie. De komst van de metro zou in onze ogen het uitgangspunt moeten zijn voor de verdere uitwerking, in een visie op de wijze waarop die maximale druk op het groen hier in goede banen geleid kan worden, met zonering, routing en inpassing. Consequentie daarvan zou zijn, en te beleggen in de bestuursopdracht, dat het groentype struinnatuur hierbij geleidelijk wordt omgezet naar het groentype stadspark. De vele ontwikkelingen naast elkaar zullen er immers toe leiden dat de struinnatuur wordt overbelast.

Mocht, als deze visie is uitgewerkt, toch afgezien worden van het doortrekken van de metro, dan ontstaat plan B, waarin een afgeschaalde variant van druk op het groen verder wordt vormgegeven met garanties dat het groentype struinnatuur hier blijft bestaan. Overigens zal ook dan met het oog op de verdere verdichting van de stad en in het bijzonder de ontwikkeling van Schinkelkwartier en Verdi in de directe nabijheid sprake zijn van druk die vraagt om maatregelen.

De druk op het groen van de Oeverlanden wordt mede ingegeven doordat er in Schinkelkwartier onvoldoende groen wordt gemaakt: de behoefte aan groen wordt afgewenteld op de Oeverlanden en de Nieuwe Meer. We zijn van mening dat stedelijke ontwikkeling inclusief de noodzakelijke voorzieningen met inbegrip van het groen ter plekke dient plaats te vinden. Het beschouwen van aangrenzend groen als uitloopgebied vraagt nadrukkelijk om een zorgvuldige interpretatie van de kwaliteiten van het aanwezige groen, waar deze ontwikkelstrategie de basis voor legt. Maar het vraagt dan ook om investeringen en het accepteren van langjarige financiële consequenties voor beheer en onderhoud – waarvan de financieringsbron ook in de voorziene ontwikkeling gevonden zou moeten worden.

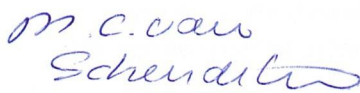
Het programmeren vanuit een breed stedelijk, nationaal of zelfs internationaal perspectief vormt een belangrijke tegenhanger voor een programmering als uitkomst van lokale participatie. Het belang van participatie staat in de TAC niet ter discussie, de bijdragen van bewoners en gebruikers aan de instandhouding van de Oeverlanden evenmin. Het is de uitdaging om lokale wensen, zoals we in het verleden ook hebben gezien bij de discussies over de Nieuwe Meer, te koppelen aan programma's en ruimtelijke belangen voor bredere doelgroepen als gebruikers van dit gebied. Dat vraagt om een bredere visie en ontwerp voor specifieke locaties in het gebied, bijvoorbeeld het voorterrein bij de broedplaats en de entree bij de Schinkelhoek, passend binnen het grotere verhaal van deze ontwikkelstrategie. Daar maakt wat de TAC betreft beëindiging van illegale c.q. ongewenste voorzieningen onderdeel van uit. Verrommeling van de Hoofdgroenstructuur met functies als een bouwdepot en tijdelijke woon- en werkvormen is ongewenst. De vrijheid die de gebruikersgroepen zich tot nu toe konden permitteren staat haaks op de ambitie voor het gebied om voor de Hoofdgroenstructuur een duurzame kwaliteitsimpuls te genereren.

Een belangrijke stimulans voor het gebruik en beleving van het gebied in samenhang met de zuidelijke oever /het Amsterdamse Bos is de realisatie van het rondje Nieuwe Meer. Twee

maatregelen worden hiertoe genoemd, de brugverbinding bij de Schinkelhoek en de pontverbinding.

Met het oog op het langjarige traject dat wordt ingezet voor de Oeverlanden en de grote waarde van het gebied blijven we graag bij verdere uitwerkingen en vervolproducten betrokken.

Hoogachtend,

Dr. M.C. van Schendelen

Voorzitter
Technische Adviescommissie
Hoofdgroenstructuur

Drs. ing. N. Bosch

Secretaris TAC